

Arkeol. Kom. $\frac{5}{91}$ 1910.

Talennus 19 $\frac{20}{10}$

Så följer af en plan öfver kum-
Riviniemenniäki samt af en p.
öfver denna backe och Palomäki.

Saihela.

Rummet nr 39 på Riviniemenniäki i Häyppälä by.

Riviniemenniäki är en af de låga, med flyttblock belamrade
backar, hvilka vid Häyppälä by (ungefär $4\frac{1}{2}$ km. SSO från Saihela
kyrka) höja sig ur Saihela slätten och på hvilka flera af byns gåv-
där äro belägna. Landsvägen stryker förbi dess västra sluttning, på
hvilken efter det för några år sedan förrättade storskiftet Konsteri
hemmans stuga blifvit uppförd. Något högre upp på backen ligga
gårdens ekonomibyggnader och två torp, de sistnämnda dock redan
på grannehemmets, Heikki Jaskaris, mark, ty gränsen mellan de
bägge hemmanen löper skidt öfver backen i dess längdriktning
N-O. Nära Riviniemenniäkis östra ända och tillika på dess
högsta krön ligga resterna af ett nästan cirkebrunt stenrummel
med en stor "jordfast" midtsten och en tydlig fotkedja, lagd af del-
vis rätt stora stenar (se planritningen). Rundt omkring röset äro
större och mindre flyttblock kringströdda. Från backen öppnar sig
en vidsträckt utsikt öfver slätten, som tydligen fordom har bildat
en hafsvik.

Rummet, som i den af dr Th. Schwindt upprättade förteckningen
öfver Saihela sockens fasta fornlämnningar har fått numret 39, un-
dersöktes af mig i juni 1907. Af detsamma återstod då knappast
mer än bottenstenarna, af hvilka i synnerhet de, som lägo i den
östra hälft och närmast midtstenen hade rätt ansevärliga dimen-
sioner (t. ex. en $1,4\text{ m} \times 0,90\text{ m} \times 0,75\text{ m}$). Marken mellan stenarna
var bevädd med torftigt gräs, här och där hade en enbuske skjut-
tit upp. Röset ligger på en ^{stämlikan} jämna plan, dess diameter utgör ca 10 m.
Midtstens höjd öfver en på kartan med Abetecknad punkt vid
östra delen af periferin är 1,75 m. Ursprungligen hade rummet

också i likhet med många andra österbottniska grafvar af detta
täckel densamma. Ännu för 20-30 år sedan skola många lassar
från kumlet blifvit förda till ett nybygge. - Vid undersökningen
trädde öfver större delen af botten ördd sandjord nästan omedelbart
eller blott på några cm djup under torfven. Ur densamma stuo
många större, platta stenar fram, hvilka således funnits här, för
röset blef byggt. Ett verkligt kulturlager anträffades em
öfver ett område af ungefär 2,3 m längd och 0,7 m bredd närmast
invid midtstenens västra och södra sida. Dess mäktighet utgjorde
själva stenen 35-40 cm, men aftog hastigt åt kumlets periferi.
Här hade man således tätt intill centralstenen grävt en smal,
tänkligen grund grop, hvars ändamål enligt de fynd vi gjorde
hade varit att upptaga resterna från likbålet. Dessa fynd bestod
liken i en relativt stor mängd (i allt 2,448 kg) hvitbrända ben
nedan beskrifna af bålet eld illa medfarna föremål, bland hvilka
finnas både mycket och delar af vapen. Af mycket hittades
(vid punkt 1 på kartan och ungefär 30-40 cm under jordytan),
fragmentariska prydnadsföremål af brons med profileradt hufvud,
upptill slutar i en ögla (fig. 1); b) (vid punkt 2 och 30 cm under
jordytan) två fragment af ett bägspanne af brons med nälhållare
(fig. 2); c) (vid punkt 7 och 32 cm under jordytan) ett korsformigt
bägspanne af brons med smal fot och kort nälhållare; d) (funnen
vid sällning af jord, tagen från trakten mellan punkterna 1 och 2)
ett fragment af ett bägspanne af brons (fig. 3). Till vapendelar
räkna vi e) en u-formig doppsko af brons till en svärds- eller
större knifsidan (hittades vid punkt 6 och 55 cm under jordytan)
samt f) en mängd dels tjockare, dels tunnare järnbitar, som
mycket väl kunna härröra från ett smiddt svärd eller en stor
knif (funna dels å området mellan punkterna 4 och 5, dels vid
sällning af jord, tagen från samma ställe). Dessutom hittades

hafva hört till en näs, vidare några mindre järnstycken samt ett fragment af en platt ständtrissa (?) af ben, hwars ena sida är prydd med parallela sicksackstreck. Alla dessa föremål ha anträffats inom det mys beskrifna området väster och söder om middstenen. Men dessutom lämnades åt mig en fragmentarisk bronsnäs, hvilken hade hittats vid sällning af jord, som enligt arbetarens bestämda utsägo hade tagits från ett ställe närmast öster om middstenen — en uppgift, som dock kan bero på ett misstag. Ett par obrända djurben hittades slutligen i närheten af det egentliga grafområdet — vid punktet 9, dit sannolikt blifvit förda af något djur. Tynden bära i Historiska Museets katalog numret 4903: 1-18.

Helsingfors hösten 1907.

A. Hackman

Toppa

Konsternin talo

Asun-
na-
lam-
mus

Maante

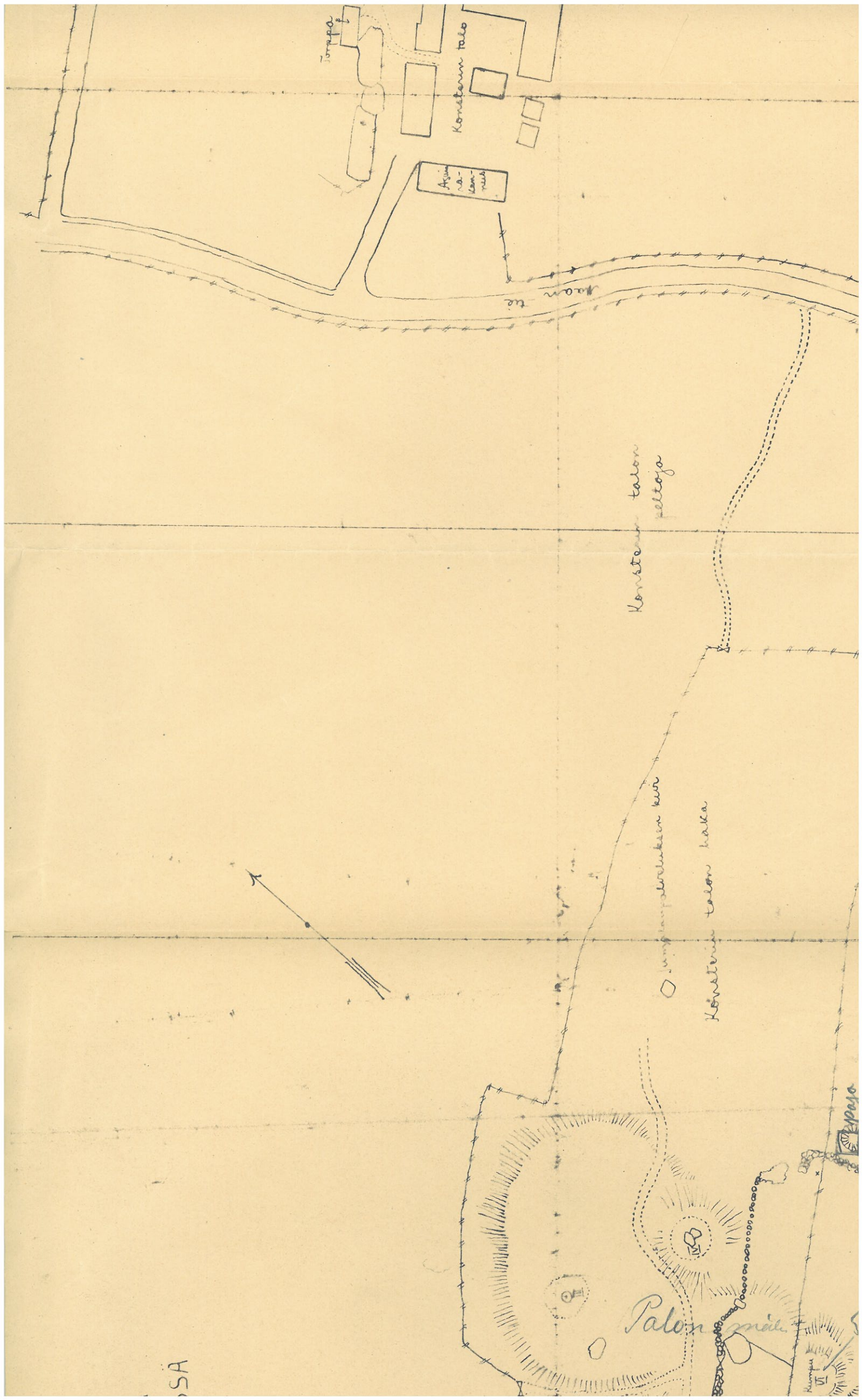
Konsternin talon
peltoja

Umpimäntäruukin kivi

Konsternin talon haka

Palonmäki

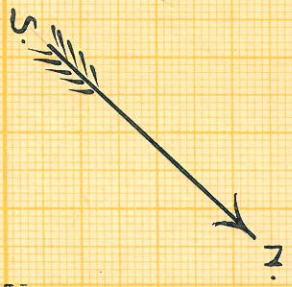
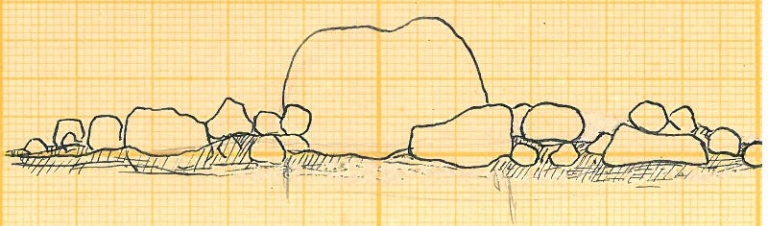
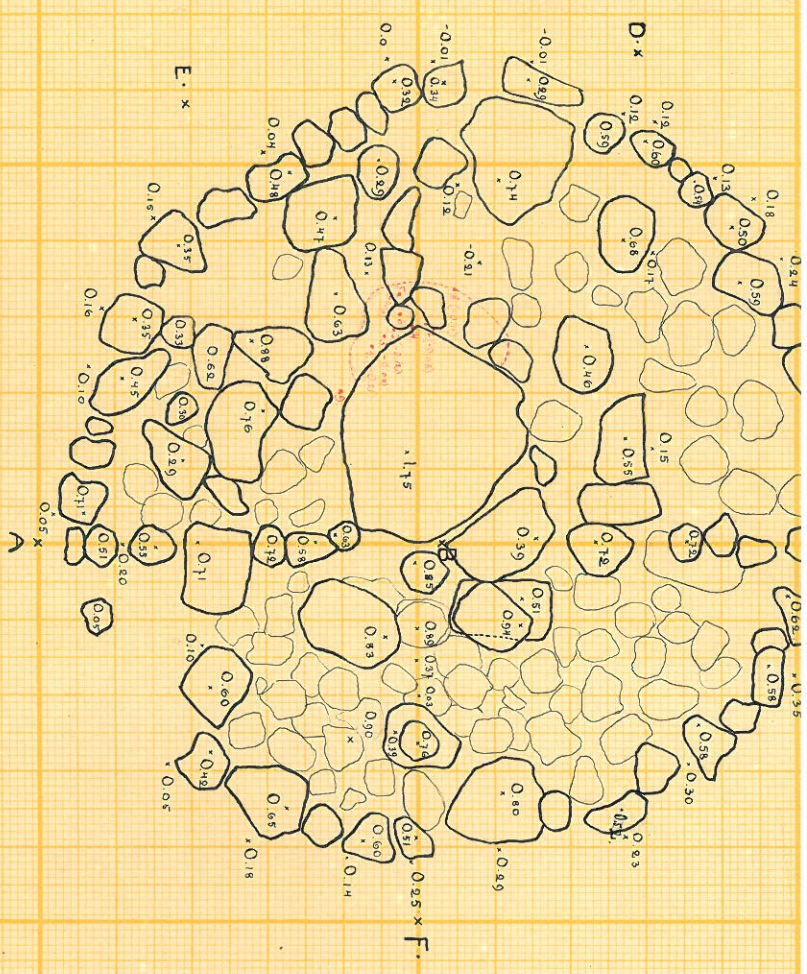
SA

TALON MALLI KÄYRPÄLÄN KYLÄS-
SÄ LAIHIAN PITÄJÄSSÄ.

Tutki ja kartoitti vuonna 1907
A. Hackman.

Runaist numeret osittavat esineiden
kayttokohia sekä niiden korvaussuhdetta,
puraissella pilluunivivalla on pohdettu-
sen luiden kayttoa rajoitettu.

SKALA 1:100

PALOMÄKI

JA

KIVINIEMENMÄKI

KÄYPPÄLÄN KYLÄSSÄ

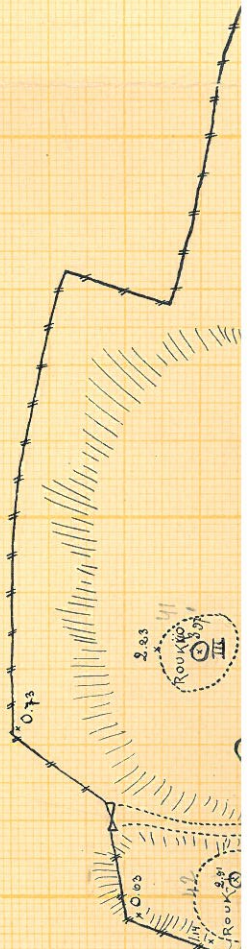
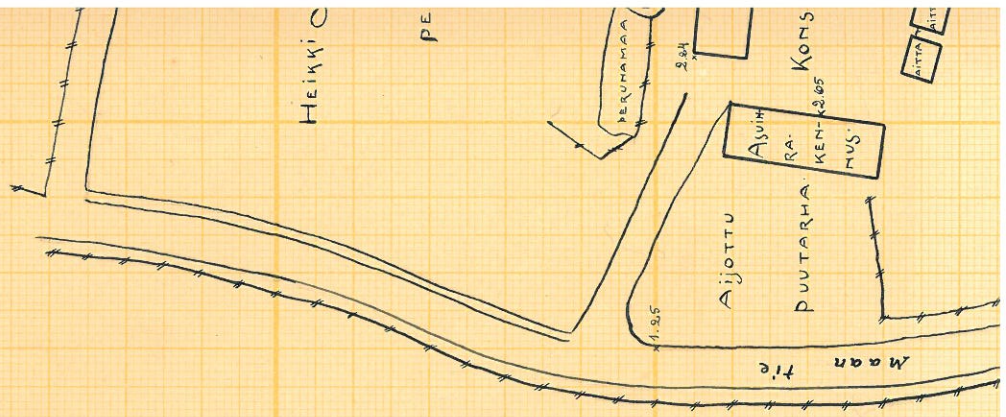
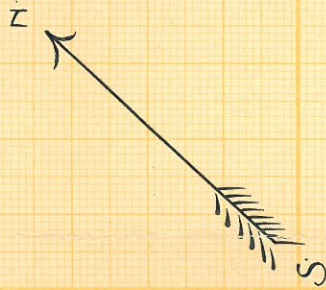
LAIHIAN PITAESSÄ.

KARTOITTI VUONNA 1907

A. HACKMAN.

HEIKKI JÄSKÄRIN TALON

PELTÖJÄ.

Laihela, Käyppälä by, Kiviniemenniemi.

1. Kiviniemenniemi sett från SO; 2905
a. Runtet (nr 39); b. Julia Mäenpääs torp.

2. Runtet (nr 39) på Kiviniemenniemi sett från SO, 2907

3. Rundlet (nr 39) på Riviiniemenniäki sedt från N O;
a. Konsteri hemman. ^{2906.}

4. Rundlet (nr 39) på Riviiniemenniäki under pågående ²⁹⁰⁹
arbete.